

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากความพยายามประมวลระบบการค้าระหว่างประเทศให้มีระบบและมาตรฐานเดียวกัน จึงได้มีการจัดให้มีการเจรจาทางการค้าเพื่อจะทำให้ตลาดการค้าในตลาดโลกเป็นตลาดเสรี จึงได้เกิดความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) เพื่อมุ่งให้มีการร่างกรอบความตกลง กฎระเบียบ ข้อบังคับและวินัยเกี่ยวกับการค้า และในที่สุดก็ได้มีการผลักดันให้มีความตกลงเกี่ยวกับการค้าบริการเพิ่มเติมเข้ามาในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า

ในการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย (Multilateral Trade Negotiations - The Uruguay Round ของแกตต์ - GATT) ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการจึงถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของกรรมสารสุดท้าย(Final Act) ที่ลงนามกันในที่ประชุมรัฐมนตรีที่เมืองมารราเคช ประเทศโมร็อกโค การประชุมมุ่งที่จะจัดร่างกรอบความตกลง รวมถึงกฎระเบียบข้อบังคับและวินัยเกี่ยวกับการค้าบริการระหว่างประเทศ โดยมุ่งให้มีการขยายการค้าบริการภายใต้เงื่อนไขของความเปิดเผยและเปิดเสรีตามลำดับ

อนึ่ง เนื่องจากธุรกิจบริการเป็นธุรกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีความสำคัญต่อประเทศต่าง ๆ ในด้านที่เป็นธุรกิจที่ทำรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วมีระดับของการพัฒนาและความได้เปรียบในด้านการค้าบริการสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนา เมื่อตลาดการค้าบริการของประเทศพัฒนาแล้วถึงจุดอิ่มตัว ประเทศเหล่านี้จึงต้องหาตลาดใหม่ ๆ เพื่อขยายธุรกิจของตน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของความตกลงฉบับนี้ ส่งผลให้เกิดพันธกรณีและข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามในธุรกิจการค้าบริการ ซึ่งถือว่าการค้าบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้

เกิดการลงทุนอย่างต่อเนื่องเพราะธุรกิจท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีธุรกิจหลายประเภทเกี่ยวข้อง ทั้งเกี่ยวข้องโดยตรงอันได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร และภัตตาคาร และธุรกิจการจัดนำเที่ยว เป็นต้น และธุรกิจเกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรม หัตถกรรม วัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำพวกความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น

จากการเข้าเป็นสมาชิกของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ทำให้การค้าบริการ ทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากพันธกรณีระหว่างประเทศที่กำหนดให้มีการเปิดเสรีก้าหน้าตามลำดับ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้คู่แข่งทางการค้าจากต่างประเทศเข้าสู่ ตลาดการค้าบริการของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่แข่งที่มีมาตรฐานของการบริการอยู่ในระดับ ระหว่างประเทศ ประกอบกับการเข้าสู่ตลาดไม่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนสูง ทำให้ราคาสินค้าหรือบริการ จะมีราคาถูกกว่าในปัจจุบัน ก่อให้เกิดทางเลือกแก่ผู้บริโภคที่ย่อมจะเลือกคุณภาพที่ดีและมี มาตรฐานระดับระหว่างประเทศที่มีราคาใกล้เคียงกับสินค้าหรือบริการของไทย ทำให้ประเทศไทย ต้องมีการปรับมาตรฐานด้านการค้าบริการให้มีมาตรฐานที่สามารถการแข่งขันกับผู้ประกอบ การต่างประเทศได้ หากประเทศไทยไม่ปรับตัวให้การบริการอยู่ในระดับมาตรฐานระหว่าง ประเทศ ไทยก็จะต้องสูญเสียตลาดการค้าบริการ จึงต้องมีการกำหนดแนวนโยบายที่จะปรับตัว ต่อการเปิดตลาดการค้าเสรี โดยศึกษาองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยโดยละเอียด ตลอดจนพิจารณาผลกระทบจากพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นและมีผลต่ออุตสาหกรรมท่อง เที่ยวของประเทศไทยโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กรอบของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้า บริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ซึ่งเป็นความร่วมมือ ทางด้านการค้าบริการในระดับภูมิภาคที่มีเนื้อหาของความตกลงในลักษณะเดียวกับความตกลง ทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS)

จากความตกลงในระดับโลกและระดับภูมิภาคดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับ ทำที่ที่เกี่ยวกับการค้าบริการทั้งหลายของประเทศไทยให้สอดคล้องกับพันธกรณีทั้งสองดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาองค์ประกอบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไทย ที่จะต้องได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีก้าหน้าตามลำดับ อันส่งผลให้ประเทศไทยจะต้อง มีการปรับปรุงทำที่ตลอดจนข้อบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งหมดให้มีความ สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยไม่ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบทางการค้ากับ ผู้ประกอบการต่างประเทศ

ในการศึกษาวิจัยผู้เขียนได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ขอบเขตการศึกษาวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย ตลอดจนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

บทที่ 2 ศึกษาถึงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ข้อกฎหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

บทที่ 3 ศึกษาถึงความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) ตลอดจนผลกระทบต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

บทที่ 4 ศึกษาถึงข้อพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานกำกับดูแลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS)

บทที่ 5 บทสรุปเสนอแนะ

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากการเปิดเสรีด้านการค้าบริการการท่องเที่ยวของประเทศไทยตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) ว่าผลจากการเปิดเสรีจะก่อให้เกิดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอย่างไร รวมถึงศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ศึกษาสาระสำคัญของโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย กฎหมายภายในและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแล ประกอบกับพันธกรณีและข้อผูกพันภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) และกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคำตอบในการศึกษาวิจัย

1.4 สมมติฐานในการศึกษาวิจัย

หลักการเปิดเสรีด้านการค้าบริการของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services-GATS) ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ทำให้ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว และเอื้อประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศให้มากที่สุด

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยนำมาจัดรวบรวมให้เป็นระบบเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. สารและข้อพิจารณาที่สำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยว่ามีสาระสำคัญของประกอบ และความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจอย่างไร
2. เพื่อให้ทราบถึงความตกลงระหว่างประเทศในเรื่อง ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services - GATS) และกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services - AFAS)
3. เพื่อให้มีการเรียนรู้ถึงกฎหมายภายในของไทยที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวว่ากฎหมายเหล่านั้นสอดคล้องกับพันธกรณีและข้อผูกพันภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเพียงใดและสมควรจะมีกฎหมายเฉพาะออกมารองรับกิจกรรมดังกล่าวหรือไม่ หรือเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือไม่เพียงใด
4. เพื่อให้มีการหากรอบความคิดในกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตให้มีความสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศว่าควรจะดำเนินไปในทิศทางใด